

IHE AHỤ NAADỊGHỊ ANỌ N'OKPURU IWU

Jemes 1:26; 3:1-18

IHEÒMÙMÙ 359

Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: “Onye nēdebe ọnu-ya na ire-ya Na-edebe nkpuru-obi-ya ka ọ pua n'ahuhu nile” (Ilu 21:23).

Òkikè nke Chineke

Chineke kerè mmadụ n'oyiyi Ya. O nyere Adam na Iv, nwoke na nwanyị mbụ ahụ, ubi agbara ogige nke maramma ka ọ burụ ebe obibi ha. Ha na Chineke kparitara ụka ka o jigharịrị n'ubi ahụ agbara ogige mgbe ifufé naefe n'ụbochị. Ha gaabụworị ndị juputara nnọ n'obiuto n'ebe ahụ tutu ha ekwenye n'ụgha nke Ekwensu wee mehie. Ha nupuru Chineke isi gbalịsiike izonarị onweha n'ebe Ọ nọ. Mmehie naekewapụ mmadụ n'ebe Chineke nọ. Adam na Iv apughị kwa ibi n'ubi ọma ahụ agbara ogige, n'ihị na ha emewo iheojọ a. Otù n'ime ụmụ ha ndikom mekwara iheojọ, atakwara ya ahụhụ maka mmehie ya. Ken gburu nwanne ya nwoke, Ebel, n'ihị na ken nwee obiekworo n'arụ ya. O wee ghara Chineke okwu ụgha ma gbalisike ikpuchi mmehie ya, ma Chineke matara ihe mere. N'ihị mmehie ya, Ken si n'ebe Chineke na ebe obibi ya wezuga onweya. O rue otù mgbe o wee wute Chineke na O kere mmadụ. Kama iso ụzọ Chineke, mmadụ wee juputa nnọ n'ajọ omume.

N'ihị Ọchị chị Ya

Jisọs nwa Chineke nọrị Ya na Nna Ya n'oge òkikè nke ụwa. Anyị naagu, “Esitewo n'aka Ya kè ihe nile, ekewo-ra-ra ihe nile” (Ndi Kọlọsi 1:16). Emere ihe niile ka enye Onyenwe anyị nsopuru na otuto. Na Mkpughe anyị naagu banyere otù abọtoto: “Gi Onye-nwe-ayi na Chineke ayi, I kwesiri inara otuto nile na nsopuru nile na ike nile: n'ihị na Gi Onwe-gi kere ihe nile, ọ bu kwa n'ihị ọchichọ-Gi ka ha diri, ka ekèkwa-ra ha èkè” (Nkpughe 4:11). Ekwuwo ya sị naewezuga mmadụ, niile ekèrèkè naeto Chineke. “Eluigwe nākọ nsopuru Chineke; ọ bu kwa oju aka Ya ka mbara elu-igwe nēgosi (Abù ọma 19:1).

Arụ mmadụ kwesiri ịbu ụlọ nsọ nke Chineke dī ndụ, ma Chineke apughị ibi n'ime ụfọdụ mmadụ n'ihị mmehie nke dī n'ime ha. Ụfọdụ mmadụ naekwe ka ụkwụ ha duba ha n'ihē ọjọọ Ụfọdụ naeji aka ha naezu ori na ime ndiọzọ iheojọ. Onụ na ire ndi ụfọdụ naekwu iheojọ dī icheiche.

Ọ bu ihe naatọ Chineke uto na anyị naeme ka ire anyị neto Chineke otuto. N'Àbù Ọma nke ikpe azụ, anyị naagu: “Ka ihe ọ bula nke nēku ume to Ja, Tonu Ja” (Abù Ọma 150:6). Ebe ọzọ n'Àbù Ọma anyị naagu: Tonu Ja, n'ihị na ọ dī nma ibùku Chineke ayi abù ọma” (Abù Ọma 147:1). Ndị nke Chineke naeji kwa ire naekpe ekpere, ịgba ndiọzọ ume, ịgba ama na ịgwa ndiọzọ banyere Jisọs.

Otù Ihe Ntà

Ọ bu ezie na ire bu náání ihe ntà dī n'arụ mmadụ, ọ bu ihe ọjọọ nke náadighị eguzo n'otù ebe na nke sikwara ike ime ya ka ọ nọrọ juu. Anụ ufe nke eluigwe, anumanụ dī icheiche ihe niile ọ bula naakpụ akpụ na ihe niile ekerèkè nke óké osimiri, ka mmadụ mejuworo anya. Mgbe ndi mmadụ choro ịgba ịnyinya, ha naetinye bridle n'onụ ya ka ha nweike ime ka ọ nọrọ juu. Site n'eriri nke dī na bridle ahụ onye naagba ịnyinya ahụ naeme ka o rubere ya isi ịga n'aka nri, maobu n'aka ekpe, maobu kwasi. “Ma ọ digh onye ọ bula n'etiti madụ puru imeju ire anya; ọ bu iheojọ nke naadighị eguzo n'otù ebe, obu ihe juputara n'ire agwo nēweta onwu.” Ma Chineke puru imeju irue anya.

Otu Ọkụ

Ire bu ihe ntà dī n'arụ anyị, ma ọ puru imebi ihe n'uzọ naenweghi atụ. Ihe niile ekwuworo na mbu ka anapughị ikwughari. Onye ọzọ puru icheta ihe anyị kwuwororị mgbe anyi chezoworo ha. “Ire bu kwa ọkụ”. Ọkụ puru ịbu ngozi nye mmadụ. Ọ bu ya ka eji esi nri, eme ka ụlọ new okpomokụ, eji kwa ya eme ihe ọma ndiọzọ dī icheiche ma náání ọ buru naemere ya ka onoro juu. Ma ọkụ pukwara imebi nnukwu ihe. Ọbuná nwaokụ nta! Ọ buru naemeghi ka ọ nọrọ juu. ọ naeresi nnọ ike rue mgbe o nwere ike imebi otutu ebe obibi na ụlọ ndiọzọ ma laa kwa otutu ndu n'iyi. “Ire bu kwa ọkụ” Ire puru iweta nnukwu ngozi. Site náikwuto mmadụ, ọ pukwara iweta mmebi nke onu naapughi ikọ, nke ana apughị kwa idozi. Site n'ire nke naadighi anọ juu, emewo ka ndu umu mmadụ na eziumume ha buru ihe emebiriemebi, ewedara n'ala, ma burukwa ihe alara n'iyi.

Ikwu Ajọ Okwu

O nwere mgbe ụfọdụ mmadụ naakpachara anya kwuokwu ojọọ, na nke naakpali iwe. Ha naagbalịsike “ịbọrọ onwe-ha ọbò” maọbụ ịta ndịọzọ ahụhụ site n’okwu ha. N’ụzọ dị otú a ụfọdụ mmadụ naenwe mmasị ime ka ndịọzọ taa ahụhụ. Ọ bụrụ na ọ dị ikpe na ịta ahụhụ gaje ịdị, ọ bụ ihe dịrị Onyenwe anyị izite ya. “Unu enyeghachila onye ọbụla iheojọọ n’ọnọdụ iheojọọ ... Mu nwe ọbò; Mu onwem gēnyeghachi, Ka onyenwe ayị Kwuru” (Ndi Rom 12:17-19).

Mgbe ụfọdụ ọ naadị mkpà ka ndị naachịisi – Nne na Nna, ndị nkuzi, ndịozizi nke Chineke –idozi ụmụntakiri na ndịọzọ. N’ezie okwu ekwuru n’oge ahụ nwereike bụrụ okwu ojọọ nye onye kwuru okwu ahụ na onye anagwa okwu ahụ, ma onyenwe anyị chọrọ ka adọ aka nántị. Site n’ịlụ anyị naagu: “Dọ nwa-gi aka na nti, n’ihi na olile anya di” (Ilu 19:18), na “Egbochila idọ-aka-na-nti n’aru nwanta” (Ilu 23:13).

Mgbe ụfọdụ o nwere oge mmadụ ụfọdụ naekwu okwu ụgha na okwu nduhie. N’ezie ọ ga di ka ha naerita urù n’ikwu okwu n’ụzọ di otú a, ma ha naeme iheojọọ nye onweha. Site n’Ilu anyị naagu: “Ikpa àkù site n’ire okwu ugha bu otù nku-ume anēfesa n’ifufe; ndi nāchọ àkù ahụ nāchọ ọnwu” (Ilu 21:22). “Agagh-agụ onye okwu-ugha n’onye nēmegh ihe o jọ Ozo, onye nēkupu okwu-ugha dika ume gāla n’iyi” (Ilu 19:9). “Ndi ugha nile” ka agurụ nime ndi ahụ aga atuba n’odo oku na brimstone ahụ rue ebighiebi (Nkpughe 21:8).

Ikwu Okwu Náamaghị Ama

Mgbe ụfọdụ mmadụ naekwu okwu ojọọ ha naachọ ịgọpụ onwe ha site n’ikwu na ire ha kwuru ya námaghị ama. Ha nereike kwuo okwu nke ha na achọghị ikwu, ma n’ihi na okwu ojọọ ndi ahụ di n’ime obi ha, ha aghaghị iputa. Iwe na ikpọasi nke di n’ime obi naeme ka ire kwue okwu ojọọ. Mgbe mmehie di n’ime obi, arụ niile aburūwo ihe emerū emere. Mmehie dika ihe naeko achicha, naemerū arū mmadụ dum “Ihe-iko-achicha di nta nēko ogbe utu ịka agworo agwo dum” (Ndi Galetia 5:9). Okwu mmadụ kwuru maobu omume o mere naegosiputa ka obi ya di. “Kari ihe-ndebe-gi nile chebe obi gi, n’ihi na site na ya ka nputa nile nke ndi di” (Ilu 4:23). Jisqs siri: “Ma ihe nke si n’onu puta nezi nime obi aputa; ihe ndia nēmeru kwa madu” (Matu 15:18).

N’Ime Obi

Apughị ihu mmehie nke di n’ime obi anya ma ọ naemetuta okwu nke si n’onu aputa. Ọ naeme ka mmadụ nūọ iyi, kwuo okwu kwa okwu ojọọ di icheiche. Mgbe mmadụ nwetara nzoputa, anaewepu mmehie niile di n’ime obi ya. Ihū n’anya Chineke nke naadi n’ime obi gaeme ka mmadụ kwuokwu maramma. Isiyi anaghiesi n’otu onu ahụ suputa mmiri n’atọtọ na mmiri nnu. Ha ga agwakota n’otu. Mmiri ahụ di uto gaaghọ nke naato nnu. N’otu aka ahụ, ọbuná onu na ngozi agaghị esi n’otu onu ahụ aputa. Okwu o jọ naemeru eziokwu. Anaemeru ezi ndu ọbuná site n’otu okwu ojọọ.

Mgbe azoputasiri mmadụ, Ekwensu naagbalisiike n’uzọ di icheiche ime ka onye ahụ kwuokwu n’uzọ naezighiezi. Ihun’anya Chineke nke naadi nime obi onyeKraist gaenyere ya aka ikwa ire ya nga. Ọ ganaekpe nnukwu ekpere, naanokwa nime mmuọ kama idi náekwu okwu n’uzọ nabaghị uru. Ọ ganaeze ikwu otutu okwu na ikwu okwu náechèghì échichè. Oge di mgbe ikwuokwu na mgbe Igba nkiti (Eklisiastis 3:7).

Otu Nzube

Ka anyi naeche ire anyi nche, ilezi anya n’okwu nke onye ahụ dere Abù Qma: “Chezi ire-gi ka O ghara ikwu ihe o jọ, chezi kwa egbugbere-onu gi ka ha ghara ikwu okwu aghughu” (Abù Qma 34:13). Devid siri, “ka m’lezie uzom nile anya, ka m’we ghara iwere irem mehie” (Abù Qma 39:1). Ezubewom na onum agagh-agabiga oke” (Abù Qma 17:3); na “Irem gānekwu okwu, dika onye natughari uche, banyere ezi omume-Gi, baye-kwa-ra otuto Gi ogologo ubochi nile” (Abù Qma 35:28). Site n’ime otú a ọ bughị náání n’anyị naedebe onweanyị ka anyị puo n’ahụhụ, (Ilu 21:23), ma anyi puru ibu kwa ngozi nye ndiọzọ.

Site n’Ilu, anyi naagu; “Ọla ọcha aroputara aroputa ka ire onye ezi omume bu. ... egbugbere-onu abua nke onye ezi omume nāzu otutu madu” (Ilu 10:20, 21). Ndi ahụ nọ ná njikere maka ọbibia nke Onyenwe anyi ka ejiri tunyere ezigbo nwunye, onye ekwuru banyere ya si, “Iwu nke ebere dikwasi kwa n’ire ya” (Ilu 31:26).

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

- 1 Èkere anyị n'ihì ọchịchọ onye?
- 2 Ụlọ nsọ onye ka arụ anyị bụ?
- 3 N'uzọ dị aña ka ire jì dị ka ọkụ?
- 4 N'ihì gịni ka isiiyi apughị isuputa mmiri naelu ilu na mmiri naato uto?
- 5 Òlee otú ngozi na ọbụbụonụ pụrụ isi n'otù onụ ahụ pụta?
- 6 Gịni naeme ka mmadụ kwuokwu ojqọ dị icheiche?
- 7 Gịni pụrụ ime ka ire mmadụ dere duu ka ọ ghara ikwuhie?
- 8 Òlee ụzọ ire jì bụrụ ihe náadighị eguzo n'out ebe, ma juputakwa na nsí?
- 9 Òlee otú mmadụ pụrụ jì chebe okwu ya niile ka ọ ghara ịdị náekwu okwu ojqọ?
- 10 Ụdị okwu dị aña ka Devid zubere ikwu?